

Postępowanie w przypadku wystąpienia szkód wyrządzonych przez wilki

Wilk *Canis lupus* jest objęty ochroną ścisłą na mocy rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt. Za szkody wyrządzone przez te zwierzęta odpowiada Skarb Państwa. Oględzin i szacowania szkód, a także ustalania wysokości odszkodowania i jego wypłaty, dokonuje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska (RDOŚ). Szacowanie szkód wyrządzonych m.in. przez wilki odbywa się na zasadach określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 8 lutego 2018 roku w sprawie szacowania szkód wyrządzonych przez niektóre gatunki zwierząt objęte ochroną gatunkową.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska powinien być niezwłocznie zawiadomiony o powstałej szkodzie poprzez złożenie wniosku w postaci papierowej lub elektronicznej, w szczególności przez elektroniczną skrzynkę podawczą. W przypadku szkody wyrządzonej w odniesieniu do zwierząt, zgłoszenia można dokonać również przez złożenie wniosku telefonicznie. Poszkodowany właściciel inwentarza ma obowiązek wykazania, że szkodę wyrządziły wilki. Identyfikacja gatunku zwierzęcia, który spowodował zdarzenie jest wykonywana w oparciu o oględziny zabitych zwierząt oraz zebrany materiał dowodowy.

Należy pamiętać o kilku zasadach, m.in.:

- zabezpieczyć wszelkie ślady zdarzenia; wykonać, w miarę możliwości, dokumentację fotograficzną zagryzionego zwierzęcia i innych śladów w obrębie miejsca zdarzenia (tropy, ślady przeciągania ofiary, kał), a także samo miejsce zdarzenia i stosowane zabezpieczenia (np. ogrodzenie);
- jeśli jest taka możliwość nie uprzątać zagryzionego zwierzęcia przed przybyciem osób dokonujących oględzin;
- powstałe szkody należy również zgłosić do lekarza weterynarii, który może stwierdzić przyczyny zgonu poszkodowanego zwierzęcia, sporządzić opis stanu zwłok oraz określić inne cenne informacje ułatwiające rozpatrzenie wniosku o odszkodowanie.

Rozmiar szkody wyrządzonej w odniesieniu do zwierząt w przypadku zwierząt zabitych, padłych w wyniku odniesionych ran lub których bezzwłoczne uśmiercenie było uzasadnione względami humanitarnymi, zgodnie z ustawą z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt, ustala się uwzględniając:

- liczbę zabitych, padłych w wyniku odniesionych ran lub uśmierconych zwierząt, ich rasę, wiek, rodzaj hodowli (hodowlane, towarowe, zasoby genetyczne), płeć;
- cenę rynkową zabitego, padłego w wyniku odniesionych ran lub uśmierconego zwierzęcia na dzień oględzin szkody;
- na podstawie wyników badań rynkowych udostępnianych stosownie do art. 5 ustawy z dnia 30 marca 2001 r. o rolniczych badaniach rynkowych, a w przypadku braku informacji w tym zakresie;
- na podstawie danych z innego źródła, pozwalających ustalić cenę rynkową w regionie wyrządzenia szkody;
- koszt utylizacji padliny i jej transportu do najbliższego przedsiębiorstwa zajmującego się utylizacją padliny;
- na podstawie cennika przyjętego w tym przedsiębiorstwie, o ile koszt utylizacji nie jest refundowany przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa;
- koszt wizyty lekarza weterynarii stwierdzającego padnięcie zwierzęcia;
- na podstawie rachunków wystawionych przez tego lekarza.

Rozmiar szkody wyrządzonej w odniesieniu do zwierząt w przypadku zwierząt okaleczonych, ale nadających się do leczenia, ustala się, uwzględniając koszty leczenia okaleczonych zwierząt i wartość produktów leczniczych:

- na podstawie rachunków wystawionych przez podmioty uprawnione do świadczenia usług lub dostarczania produktów w zakresie leczenia zwierząt.

W przypadku gdy zwierzę padnie w trakcie leczenia, odszkodowanie za szkodę obejmuje koszty leczenia i wartość produktów leczniczych, ustalone w sposób określony w ust. 3; powiększone o wysokość odszkodowania za szkodę, ustalonego w sposób określony w ust. 2; wyliczenia i wypłaty odszkodowania za szkodę w odniesieniu do zwierząt nadających się do leczenia dokonuje się po zawiadomieniu właściwego organu przez poszkodowanego o zakończeniu leczenia. Do zawiadomienia poszkodowany załącza kopię dokumentacji dotyczącej przebiegu leczenia zwierzęcia.

Odszkodowanie nie przysługuje m.in.: jeżeli poszkodowany nie wyraził zgody na budowę przez Regionalnego Dyrektora Ochrony środowiska albo wykonanie zabiegów zapobiegających szkodom; za szkody wyrządzone przez wilki w pogłowie zwierząt gospodarskich pozostawionych, w okresie od zachodu do wschodu słońca, bez bezpośredniej opieki.

W sprawach spornych dotyczących wysokości odszkodowań za szkody wyrządzone m.in. przez wilki orzekają sądy powszechne. Dodatkowo właściciele lub użytkownicy gospodarstw rolnych i leśnych mogą współdziałać z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska, w zakresie sposobów zabezpieczania zwierząt gospodarskich przed szkodami powodowanymi przez zwierzęta. Współpraca ta może obejmować budowę urządzeń lub wykonanie zabiegów zapobiegających szkodom, finansowanych z budżetu właściwego miejscowo Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, w ramach zawartych umów cywilnoprawnych.

Stwierdzenie występowania na danym terenie wilka nie jest podstawą do wydatkowania budżetowych pieniędzy do zabezpieczeń przed szkodami powodowanymi przez ten gatunek. Ze względu na ograniczone środki budżetowe oraz szeroki zakres kompetencji RDOŚ (np. ochrona czynna na terenach chronionych, działania inwentaryzacyjne i monitoringowe) współdziałanie w zakresie zabezpieczenia przed szkodami podejmowane jest jedynie w uzasadnionych przypadkach – w pierwszej kolejności w miejscach gdzie wystąpiły już szkody w znacznej wysokości.

Poniżej link do publikacji dot. szacowania szkód wyrządzonych przez wilki:

<https://www.gov.pl/web/rdos-olsztyn/szacowanie-szkod-wyrzadzonych-przez-zwierzeta-objete-ochrona-gatunkowa-za-ktore-odpowiada-skarb-panstwa-bobr-wilk-zubr-oraz-rys>